

Posudek oponenta k diplomové práci Martina Pelikána na téma – Trestně právní institut nutné obrany

Diplomant si zvolil pro zpracování diplomové práce téma vypsané katedrou trestního práva. Práce je přehledná a jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, když při jejím vypracování použil autor metodu kompilace a též metodu komparace. Úvodem lze pozitivně hodnotit rozsah literatury, a to i zahraniční. Práce je rozdělena do čtyř základních kapitol.

Po úvodu následuje historie institutu nutné obrany, která je velmi podrobně a kvalitně zpracována, když diplomant projevuje i znalosti římského práva, zmiňuje středověkou úpravu a poté vývoj v českých zemích od trestního zákona z roku 1852.

Ve třetí části – úprava *de lege lata* podrobně autor rozebírá problematiku nutné obrany. Snad jen na straně 20 dole mylně uvádí, že trestní zákoník zná šest okolností vylučujících protiprávnost. Správně tedy mělo být pět, ale na druhé straně mohl zmínit autor i které další okolnosti jsou v zákoníku upraveny, konkrétně tedy ve zvláštní části. Jinak je ovšem rozbor zadané problematiky v této kapitole velmi podrobný, autor správně upozorňuje na situaci, kdy se nutná obrana dostává do konfliktu s krajní nouzí a uvádí příklad řeckého filosofa, který působil v letech 214 až 129 př. n. l. – tzv. Karneadovo prkno. Pozitivně lze hodnotit i praktický příklad, který se týká jednání revizora MHD, byť jde o rozbor správního rozhodnutí a bylo možno vyhledat i řadu rozhodnutí trestních. Diplomant také rozebírá problematiku útoku zvířetem z hlediska toho, kdy bude možno realizovat nutnou obranu, avšak u zvířete poštvaného třetí osobou, tedy nikoliv vlastníkem, je třeba vyřešit to, že napadený nemusí samozřejmě vědět, zda ten, kdo zvíře poštvá, je vlastníkem zvířete či nikoliv.

Diplomant také nezapomíná na problematiku „útoku právnické osoby“ a tím projevuje znalost zákona č. 418/2011 Sb., který nabyl účinnosti teprve v lednu toho roku. Za velmi kvalitní je třeba považovat i rozbor útoku více útočníků v části 3. 3. 2. 5., kde správně poukazuje na judikaturu, a to dokonce i ze Spolkové republiky Německo. Zajímavá je i částečná polemika s názorem Nejvyššího soudu, který byl vysloven v případě útoku na sběrnou druhotných surovin s tím, že tento problém by mohl diplomant rozvést při ústní obhajobě (str. 38 – 39). V části 3. 5. pak autor velmi dobře reaguje na problematiku proporcionality, byť tato není samozřejmě zákonnou podmínkou nutné obrany. Také rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 6 Tdo 69/2010 je nepochybně zajímavé a týká se obrany za použití nože proti útoku pěstí. Diplomant se pak v části 3. 6. zabývá stále aktuálním problémem užití automatických obranných zařízení včetně příslušné judikatury, která se k tomu vztahuje, a také včetně příkladů ze zahraničí. Konečně lze v této kapitole ocenit i tzv. exkurz – nelidské zacházení s pachatelem (příklad ze Spolkové republiky Německo z roku 2002) nebo problematika mučení teroristů, což může diplomant rovněž případně rozvést při ústní obhajobě.

Kapitola čtvrtá – překročení mezí nutné obrany je opět zpracována ve velmi dobré kvalitě.

V páté části se autor zabývá komparací s úpravou nutné obrany v Itálii, SRN a Rakousku. Zajímavá je především úprava italská, kde ve srovnání s naší úpravou je uzákoněna slabší ochrana těch osob, které se protiprávnímu útoku brání. I tato kapitola svědčí o autorově velkém zájmu o danou problematiku, se kterou se vypořádal na vysoké úrovni.

Závěrem lze práci hodnotit jako velmi zdařilou, jak po formální, tak i po obsahové stránce. Autor použil dostatečně velký rozsah literatury, zabýval se opakovaně judikaturou, a to i zahraniční a na několika místech uváděl i vlastní názory, takže absence samostatné kapitoly – úvahy de lege ferenda není na újmu této práce. Pokud bude na stejné úrovni i ústní obhajoba, lze uvažovat o hodnocení známkou výborně.

V Plzni dne 25.4.2012

JUDr. Eduard Wipplinger

